

Forgiftningsulykker med husholdningskemikalier blandt børn i perioden 1993-2002 sammenlignet med perioden 1980-1992

Overlæge Hans Gad Johannsen

Odense Universitetshospital, Ulykkes Analyse Gruppen og Ortopædkirurgisk Afdeling O

Resume

Introduktion: Formålet med dette studie var, med henblik på forebyggende indsats, at undersøge, hvorvidt mønstret og hyppigheden af børneulykker med husholdningskemikalier har ændret sig i Odenseområdet for perioden 1993-2002 i forhold til perioden 1980-1992.

Materiale og metoder: Alle patienter i alderen 0-6 år, der i perioden fra den 1. januar 1993 til den 31. december 2002 blev behandlet på skadestuen på Odense Universitetshospital på grund af forgiftningsulykker, blev registreret. Der blev foretaget en retrospektiv opgørelse baseret på registeroplysninger. Resultaterne sammenlignes med tidligere opgørelser.

Resultater: For både aldersgruppen 0-3 år og aldersgruppen 4-6 år var incidenserne stort set uændrede i forhold til opgørelsen for perioden 1980-1992. Antal forgiftninger med stærkt ætsende husholdningskemikalier var næsten halveret i perioden. Forgiftninger med lampeolier var stadig hyppige. Kurven for døgnvariationer er nærmest identisk med kurven fra forrige opgørelse.

Konklusion: Der er ikke sket den store ændring i antallet af ulykker. Den nedadgående kurve for det forrige tiår er ikke fortsat. Der er behov for fortsatte kampagner til forebyggelse af disse ulykker.

I tidligere undersøgelser er det fundet, at børneforgiftninger med husholdningskemikalier hyppigst sker i aldersgruppen 0-3 år [1-7]. I aldersgruppen 4-6 år sker der markant færre af disse ulykker [1]. Forgiftninger med stærkt basiske stoffer har tidligere vist sig at være hyppigt forekommende blandt børn [1-8], ligesom børn, der er blevet forgiftede med lampeolier, har været en stor enkeltstående gruppe [1]. Vi har tidligere opgjort hyppigheden af børneulykker med husholdningskemikalier i Odenseområdet [1-3]. Med henblik på forebyggende indsats har vi ønsket at undersøge, hvorvidt hyppigheden og typen af forgiftningsulykker med husholdningskemikalier har ændret sig.

Materiale og metoder

Alle patienter i alderen 0-6 år, der i perioderne fra den 1. januar 1980 til den 31. december 1992 (periode 1) og fra den 1. januar 1993 til den 31. december 2002 (periode 2) blev behandlet på skadestuen på Odense Universitetshospital på grund af

forgiftningsulykker, indgik i undersøgelsen. Alder, køn, diagnose, produkttype, behandling og måden for behandlingsafslutning blev registreret. På skadejournaler foregår en registrering som nævnt ovenfor, og data indtastes herefter, således at valide retrospektive undersøgelser er mulige at foretage.

Der er i opgørelsen fokuseret på aldersgrupperne 0-3 år og 4-6 år. Opgørelsen er delt op i perioder på to år. Af samtlige registrerede forgiftningsulykker udvalgte de tilfælde, der drejede sig om forgiftninger med husholdningskemikalier. Aldersspecifikke incidensrater for børn bosiddende i Odense Universitetshospitals optageområde blev beregnet på grundlag af oplysninger fra Danmarks Statistik. Ved undersøgelsens start var der 245.436 indbyggere i optagelsesområdet, heraf var 12.357 børn i aldersgruppen 0-3 år, og 8.169 var børn i aldersgruppen 4-6 år.

Resultaterne fra den første opgørelsesperiode er vist i en tidligere bragt artikel [1].

Resultater

I perioden 1980-1992 blev der registreret 1.751 tilfælde med forgiftning i aldersgruppen 0-6 år. I 482 tilfælde (28%) drejede det sig om forgiftning med husholdningskemikalier. I perioden 1993-2002 var de tilsvarende tal 1.426 tilfælde med forgiftning, heraf 396 (28%) med husholdningskemikalier (**Tabel 1**). I alt 1.274 af de 1.426 ulykker fandt sted i en privat bolig/have.

I periode 1 førte forgiftning med husholdningskemikalier i 180 tilfælde til indlæggelse. I periode 2 blev 104 børn indlagt. Alle børn, der kom ind på skadestuen efter ulykker med husholdningskemikalier, blev tilset af en læge fra en relevant afdeling. Afslutningsmåden for de børn, hvis behandling ikke primært blev afsluttet på skadestuen, fremgår af **Tabel 2**. I periode 1 fandt man for aldersgruppen 0-3 år en faldende incidens i perioden 1987-1992. For periode 2 ses incidensen for 1993-1994 og 1997-1998 at ligge lavere end de øvrige og på niveau med 1992. Incidensen for 1999-2000 er signifikant højere end for 1993-1994 og 1997-1998. Incidensen faldt igen lidt i

Tabel 1. Fordeling på aldersgruppe og forgiftningsulykkernes art.

	0-3 år	4-6 år	Total
Alle forgiftningsulykker	1.210	216	1.426*
Husholdningskemikalier	369	27	396

*) 1.274 ulykker skete i bolig/haveområde. 92 ulykker skete i skole/institution.

VIDENSKAB OG PRAKSIS | ORIGINAL MEDDELELSE

Tabel 2. Afslutningsmåde for børn, hvis behandling ikke blev afsluttet på skadestuen.

Kemikalie	Øre-næse-hals-afdeling	Børne-afdeling	Plastik-kirurgisk afdeling	Ambulatorium	Egen læge	I alt
<i>Rengøringsmidler</i>						
Natriumhydroxider	1	0	1	2	0	4
Div. rengøringsmidler	3	6	0	3	0	12
Opvaskemidler(hånd)	0	1	0	0	0	1
Maskinopvask (tabletter)	1	2	0	0	0	3
Maskinopvask (pulver)	0	1	0	7	1	9
WC-reensemider	0	0	1	0	0	1
Klorin	0	2	0	4	0	6
Vaskepulver	0	0	0	0	0	0
Total	5	12	1	17	1	36
<i>Opløsningsmidler</i>						
Benzin	0	2	0	0	0	2
Terpentin	0	4	0	0	0	4
Petroleum	0	7	0	0	0	7
Acetone	0	3	0	0	0	3
Total	0	16	0	0	0	16
<i>Andre stoffer</i>						
Saltsyre	0	2	0	0	0	2
Eddikesyre	1	1	0	0	0	2
Lim	1	1	0	3	0	5
Rensevæske	0	2	0	0	0	2
Lampeolie	0	37	0	2	1	40
Neglakfjerner	0	0	0	0	1	1
Propylalkohol	0	1	0	0	0	1
Fugtfjerner	0	1	0	0	0	1
Hårlak/permanentvæske	0	1	0	1	0	2
Parfume	0	2	0	0	0	2
Pudsemiddel	0	2	0	0	0	2
Kalkfjerner	2	3	0	0	0	5
Skyllemiddel	0	0	0	1	0	1
Afspændingsmiddel	0	3	0	2	0	5
Tændvæske/briketter	0	6	0	1	0	7
Total	4	62	0	10	2	78
Samlet total	9	90	1	27	3	130

2001-2002 (Figur 1). Der er ikke noget egentligt mønster i udviklingen. I tal er der tale om små udsving. I aldersgruppen 4-6 år var der små variationer fra år til år, men ikke nogen signifikant forskel, og der sås ikke noget mønster i udviklingen (Figur 1).

Ulykkernes fordeling på døgnets timer for perioden 1993-2002 er vist i Figur 2. Kurven er nærmest identisk med kurven for perioden 1980-1992 [1] og viser, at ulykkerne især fandt sted i formiddagstimerne og i de tidlige aftentimer.

I Tabel 3 ses for perioden 1993-2002 en oversigt over de indtagne husholdningskemikalier. Samlet udgjorde gruppen ulykker med rengøringsmidler 39% af alle ulykker. I lighed med i en tidligere opgørelse [1] var maskinopvaskemidler dominerende i denne gruppe. Antallet af ulykker med de stærkt ætsende natriumhydroxider er halveret i forhold til en tidligere opgørelse [1]. Forgiftning med lampeolier forekom stadig hyppigst. I forhold til de sidste to perioder i forrige opgørelse, hvor der var henholdsvis seks og fem ulykker, ses der en stigning i perioden 1993-2000. I perioden 2001-2002 var antallet nede på fire ulykker. Samlet set er antallet af ulykker med

lampeolier faldet fra 69 i perioden 1980-1992 til 42 i perioden 1993-2002. Denne forskel skyldes bl.a., at der alene i perioden 1984-1987 var 42 ulykker. Alle 42 ulykker fandt sted i aldersgruppen 0-3 år. Antallet af ulykker med tændvæske/briketter til grill, har været stigende fra ni tilfælde i første opgørelse til 24 tilfælde i denne opgørelse. De 21 af disse ulykker fandt sted i aldersgruppen 0-3 år. Tændvæske/briketter er petroleumsholdige produkter, og i hvert fald nogle tændvæskeprodukter kan anvendes både som tændvæske og lampeolie.

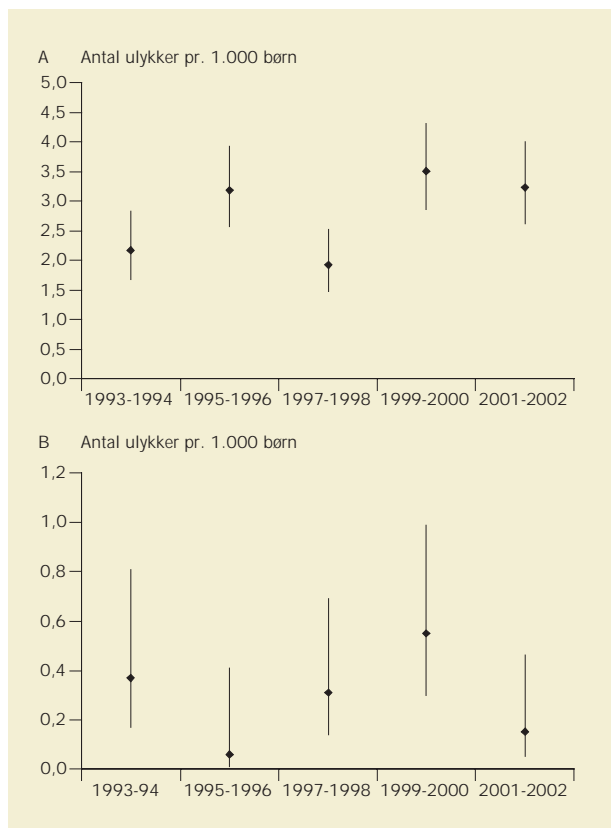
I denne opgørelse har ingen af forgiftningerne fundet sted hos forhandlerne. Tre tilfælde fandt sted i »fri natur«, mens resten fandt sted i hjemmet/haven. De to ulykker i »fri natur« drejede sig om to piger på ca. to år, der af en voksen ved en fejl fik hældt lampeolie i drikkeglas. Lampeolien var af en anden person end den, der hældte olien op, blevet hældt over på en dunk til drikkevand. Begge indtog en del og blev indlagt med lungeproblemer. Den tredje var en femårig dreng, der i et kolonihavehus indtog lampeolie. Vi har ikke kunnet fremskaffe detaljerede oplysninger om, hvorvidt lampeolien i dette tilfælde var opbevaret i original emballage.

VIDENSKAB OG PRAKSIS | ORIGINAL MEDDELELSE

Diskussion

Ud fra tidligere opgørelser i Odenseområdet fandt man en stigende incidens af forgiftningsulykker med husholdningskemikalier frem til 1984-1985 [1-3]. Opgørelser fra 1977-1978 og 1980-1981 var foretaget på aldersgruppen 0-4 år. Herefter var der et fald i incidens frem til 1992. Vort håb var, at vi med den nye opgørelse kunne vise et fortsat fald eller uændrede incidenser. Desværre fandt vi, at incidensen for gruppen 0-3 år var steget, med perioden 1997-1998 som eneste undtagelse. Incidensen for 1999-2000 og 2001-2002 ligger på niveau med incidensen for 1986-1987 og 1982-1983. For aldersgruppen 4-6 år svingede incidensen lidt gennem perioden, og der er ikke de store afvigelser fra tidligere opgørelser. I 2001-2002 var incidensen lavere end i 1992. Dette kunne desværre tyde på, at der er svigt i kontrollen med husholdningskemikalierne. Der kan faktisk være tale om en underrapportering af antallet af forgiftningsulykker, da nogle ulykker kan have ført til henvendelse til egen læge/vagtlæge. For denne art af ulykker vil de fleste tilfælde dog nok blive visiteret videre til et sygehus ved mistanke om alvorlig forgiftning. Derudover vil forældrene nok have forskellig tilbøjelighed til at kontakte behandlersystemet ved eksponering/mistanke om eksponering.

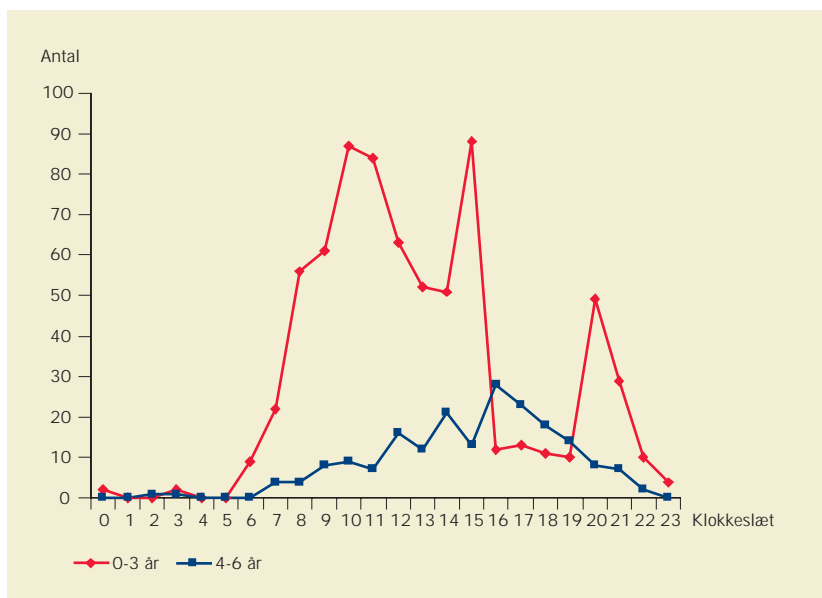
Indlæggelsesraten er ikke faldet i forhold til tidligere (0,328 mod 0,296). Dette kan man dog ikke tage som udtryk for, at forgiftningerne er blevet sværere. En del af de indlagte bliver blot observeret og udskrives uden egentlig behandling. Man kan heller ikke ud fra disse små tal sige, om man er blevet mere tilbøjelig til at indlægge børnene. Nogle tilfælde vil således blive »set an« i eget hjem. Vi ved fra tidligere opgørelser [1, 9], at husholdningskemikalierne kun sjældent er låst inde eller opbevaret helt utilgængeligt for børn. Vi ved også fra undersøgelse om forgiftning med lampeolie, at indtagelse ofte ikke sker fra originalemballagen. En tidligere undersøgelse fra

Figur 1. Børneforgiftningsulykker pr. 1.000 børn. A. 0-3 år. B. 4-6 år.

Skotland viste også, at i 29% af forgiftningstilfældene befandt produktet sig ikke i originalemballagen [10]. Man kunne således foranlediges til at tro, at stigningen skyldes manglende kontrol i hjemmene, men vi har i vores undersøgelse ingen direkte mål for dette. Vi har tidligere foreslået, at f.eks. olielam-

Figur 2. Døgnfordeling af forgiftningsulykkerne.

VIDENSKAB OG PRAKSIS | ORIGINAL MEDDELELSE

per bør indrettes, så børn ikke kan skille dem ad. Vi har ved gennemgang af skadejournalerne fundet, at ulykkerne bl.a. skyldes, at børn har indtaget olie fra lamperne. I en svensk undersøgelse har man også fundet, at en del af ulykkerne, især med petroleumsholdige produkter, sker, mens produktet er i anvendelse og/eller pakningen er åben[11]. Dette blev faktisk også vist i en dansk undersøgelse tilbage fra 1980-1985 [12], hvor der ikke var nogen lovgivning om børnesikring af emballagen.

Vi ved dog ikke noget om antallet af olielamper, mens man nok kunne få et mål for, hvorvidt mængden af solgt lampeolie er steget. Ifølge gældende bekendtgørelse for børnesikring [13, 14] af emballagen, burde 0-3-årige ikke kunne åbne flaskerne med lampeolie. Men hvis en stor del af ulykkerne skyldes åbnet emballage/anvendelse af produkt uden kontrol,

skal man tænke i nye, såkaldte aktive tiltag, såsom oplysning, uddannelse af forældre etc. for at forhindre disse ulykker. Forskellige undersøgelser har dog vist varierende resultater af sådanne tiltag [15].

Incidenserne for forgiftning er så svingende, at man ikke kan tale om noget mønster. Man kan dog konkludere, at den nedadgående kurve fra det forrige tiår ikke er fortsat. Dette kunne måske skyldes, at man har nået grænsen for, hvor meget man kan forebygge ved hjælp af original-emballagen, og at resten af problemet ligger i hjemmene. I 1991 kom bekendtgørelsen vedr. klassificering af kemiske stoffer og produkter samt regler for børnesikring og opbevaring [13]. Disse regler og EF-regler fra 1992 [14] var ikke trådt i kraft ved sidste undersøgelses afslutning. Det ser dog desværre ikke ud til, at det har haft den yderligere effekt, som man kunne have håbet på.

Tabel 3. Oversigt over det samlede antal forgiftningsulykker med husholdningskemikalier, hos børn 0-6 år i perioden 1992-2002.

Kemikalie	1993-1994		1995-1996		1997-1998		1999-2000		2001-2002		Total		Total 0-6 år
	0-3 år	4-6 år	0-3 år	4-6 år	0-3 år	4-6 år	0-3 år	4-6 år	0-3 år	4-6 år	0-3 år	4-6 år	
<i>Rengøringsmidler</i>													
Kaustisk soda/æts-natron/NaOH	1	0	4	0	1	0	4	0	2	1	12	1	13
Opvaskemiddel (hånd)	3	0	2	0	2	0	2	0	3	0	12	0	12
Maskinopvask (tabletter)	0	0	2	0	1	0	5	0	1	0	9	0	9
Maskinopvask (pulver/flydende)	4	0	4	0	5	0	5	0	4	0	22	0	22
Wc-rensmidler	3	0	1	0	3	0	7	0	2	0	16	0	16
Skurepulver	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
Klorin	2	0	6	0	4	0	3	0	3	0	18	0	18
Vaskepulver (flydende)	1	0	1	0	1	0	2	0	3	0	8	0	8
Rengøringsmidler (uspecificeret)	3	0	14	1	4	1	7	2	21	0	49	4	53
<i>Opløsningsmidler</i>													
Benzin	0	0	3	0	4	2	2	1	2	0	11	3	14
Terpentin	2	0	4	0	2	0	5	1	6	0	19	1	20
Petroleum	1	0	1	0	1	1	5	0	0	0	8	1	9
Acetone	0	0	1	0	0	0	1	0	2	0	4	0	4
Fortynder	2	0	0	0	0	0	1	1	0	0	3	1	4
<i>Andre stoffer</i>													
Jod	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saltsyre	0	0	0	0	1	0	3	0	0	0	4	0	4
Salpeter/kalksalpeter	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	2
Eddikesyre	2	0	3	0	1	0	0	0	0	0	6	0	6
Svovlsyre	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lim	1	2	1	0	1	0	2	1	1	1	6	4	10
Køler/sprinklervæske	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	2	0	2
Rensevæske	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0	3	1	4
Møbelpolish	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Shampoo/sæbe/flydende sæbe	2	0	0	0	0	0	0	0	2	0	4	0	4
Lampeolie	8	0	11	0	9	0	10	0	4	0	42	0	42
Neglelak	0	0	4	0	1	1	1	1	2	0	8	2	10
Neglelakfjerner	1	0	1	0	1	0	3	0	2	0	8	0	8
Propylalkohol	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0	3	0	3
Lakfjerner	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fugtfjerner	3	1	4	0	0	0	1	1	0	0	8	2	10
Hårlak/permanentvæske	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2	0	2
Parfume	4	1	1	0	1	0	2	1	5	1	13	3	16
Pudsemiddel (Brasso etc.)	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	2	0	2
Battersyre	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	2
Kalkfjerner	4	0	7	0	3	0	6	1	3	0	23	1	24
Skyllemiddel	1	0	4	0	0	0	0	0	1	0	6	0	6
Afspændingsmiddel	0	0	0	0	0	0	3	0	6	0	9	0	9
Tændvæske/briketter (grill)	4	1	2	0	4	1	7	1	4	0	21	3	24
Total	55	6	85	1	53	6	92	11	84	3	369	27	396

VIDENSKAB OG PRAKSIS | ORIGINAL MEDDELELSE

Undersøgelsens resultater fortæller ikke noget om, hvorvidt forgiftningerne evt. ses med ophobning i visse grupper af befolkningen. Hvilket det kunne være interessant at undersøge. I undersøgelsen har man heller ikke fokuseret på sæsonvariationer, men kun på årsopgørelser. Især for petroleumsholdige produkter kunne man forvente en sæsonafhængig variation i antallet af forgiftningsulykker.

Hvis vi kigger på døgnfordelingen af ulykkerne, er den faktisk identisk med den tidligere fordeling [1]. Det er også den fordeling, man finder i andre opgørelser [2, 4]. De fleste ulykker finder stadig sted i formiddagstimerne og i de tidlige aftentimer. Dette hænger sandsynligvis sammen med forældrenes aktiviteter i de perioder, hvor ulykkerne sker. Der er i andre undersøgelser fundet en sammenhæng mellem reduceret overvågning fra forældrenes side og antallet af forgiftningsulykker [10].

Hvis man til sammenligning ser på tendensen i andre lande [16-19], finder man som i vores opgørelse, at de fleste forgiftningsulykker sker i aldersgruppen under 6 år, og ulykker med husholdningskemikalier udgør en stor del. Der kan være små lokale variationer i incidenser og arten af ulykker, men undersøgelserne viser det samme mønster i typen af forgiftninger og udvikling i incidenser som i vores lokale undersøgelse. Dette viser, at der er tale om et globalt problem med mange fælles problemstillinger, og man bør derfor gå sammen om fælles tiltag for at reducere antallet af forgiftningsulykker.

Konklusion

Der er ikke sket det fortsatte fald i antallet af forgiftningsulykker, som man kunne have håbet på. Forgiftningsmønstret og tidspunktet for forgiftningsulykkerne er også stort set uændrede, om end der er sket et fald i eksponeringen for ætsende baser. Man må derfor opfordre til fortsatte kampagner til forebyggelse af disse ulykker, og man bør finde et redskab til evaluering af effekten af kampagnerne. Det er vigtigt fortsat at gøre forældrene opmærksomme på deres ansvar i denne sammenhæng.

Korrespondance: *Hans Gad Johannsen*, Kragemosen 61, DK-5250 Odense SV.
E-mail: hans.dorte@dadlnet.dk

Antaget: 3. maj 2005
Interessekonflikter: Ingen angivet

Litteratur

- Johannsen HG, Mikkelsen JB. Forgiftningsulykker med husholdningskemikalier blandt børn. *Ugeskr Læger* 1994;156:5853-7.
- Kruse T, Schlichting J. Børneulykker med husholdningskemikalier. *Ugeskr Læger* 1983;145:2245-9.
- Kruse T, Schlichting J. Børneulykker med husholdningskemikalier. *Ugeskr Læger* 1974;141:3126-30.
- Korninger HC, Lenz K. Vergiftungen in Kindesalter. *Wien Klin Wochenschr* 1978;90:1-7.
- Mühlendahl KE, Oberdisse U, Krienke EG. Local injuries by accidental ingestion of corrosive substances in children. *Arch Toxicol* 1978;39:299-314.
- Winther LK. Spiserørsætsninger. *Ugeskr Læger* 1979;141:3112-6.
- Fogh A, Juul A, Larsen K. Slimhindeætsninger forårsaget af maskinopvaskemidler. *Ugeskr Læger* 1980;142:2056-7.
- Jeppesen P-H, Ejnell H. Slemhinneskador orsakade av maskindiskmedel. *Läkartidningen* 1980;77:642-4.

- Nielsen CT, Hansen AJ, Kruse T et al. Risikofaktorer for småbørns hjemmeulykker. *Ugeskr Læger* 1990;152:3447-9.
- Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 586 af 8. august 1991.
- EF-tidende Nr. C 66/44, 16. 3. 1992.
- Jones AL. "To guard is better than to heal" – the prevention of accidental poisoning and injury of children. *IJCP* 1997;51:268-70.
- Irestedt B, Persson H, Sjöberg G. Forgiftningstillbud blandt børn är vanliga men oftast inte allvarliga. *Läkartidningen* 2004;101:2256-60.
- Scavenius M. Lampeolieforgiftninger. *Ugeskr Læger* 1988;150:1658-61.
- Demorest RA, Posner JC, Osterhoudt KC et al. Poisoning prevention education during emergency department visits for childhood poisoning. *Pediatr Emerg Care* 2004;20:281-4.
- Vassilev ZP, Marcus S, Jennis T et al. Trends in major types of poisoning exposures in children reported to a regional poison control center, 1994-2001. *Clin Pediatr (Phila)* 2004;43:573-6.
- Gupta SK, Peshin SS, Srivastava A et al. A study of childhood poisoning at National Poisons Information Centre, All India Institute of Medical Sciences, New Delhi. *J Occup Health* 2003;45:191-6.
- Menon P, Kodama AM. Hawaii Poison Center data reveals a need for increasing hazard awareness about household products. *Hawaii Med J* 1998;57:476-8.
- Vassilev ZP, Marcus S, Jennis T et al. Trends in age-specific human poisoning exposures reported to a regional poison control center, 1997-2001. *Vet Human Toxicol* 2004;46:40-2.

Sekundærpublikationer

Redaktionen af Videnskab og praksis for Ugeskrift for Læger skal herved opfordre danske forfattere, der har fået antaget en artikel til publikation i et af de store, brede medicinske tidsskrifter som *Annals of Internal Medicine*, *BMJ*, *JAMA*, *The Lancet* eller *New England Journal of Medicine*, om at orientere os.

Ifølge internationale aftaler er der nemlig mulighed for at bringe en sekundærpublikation en uge efter den internationale udgivelse, og specielt hvis artiklen giver anledning til opmærksomhed for pressen, finder vi en næsten samtidig offentliggørelse på dansk af stor vigtighed.

Da Ugeskriftet er i den heldige situation, at vi modtager mange andre gode artikler, er vi nødt til at begrænse invitationen om sekundærpublikationer til artikler, der har været i et af de store tidsskrifter og omhandler emner, som har almen interesse for Ugeskriftets brede læserkreds.

Torben V. Schroeder
Ole Haagen Nielsen